

Kastrering? Tänk efter före!!

Kastrationerna ökar. Ett hot mot avelsbasen?

Valpköpare får allt oftare rådet att kastrera hunden redan i ung ålder, och veterinärkliniker lockar med kastrationer till kampanjpris och kastrering framställs som en självklarhet och en ”investering i hundens hälsa”.

Linda Andersson som är veterinärmedicinskt sakkunnig på SKK, konstaterar att det inte längre är hundar med hälsomässiga eller beteendemässiga problem som kastreras, utan även hundar där det inte finns någon uppenbar anledning.

Ägarna har ibland inte några klara föreställningar om varför de vill kastrera sin hund och vad de vill uppnå. En del har bara hört att det är något ”man väl ska göra”, säger hon.

Det blir allt vanligare att hundägare redan när valpen är i tremånadersåldern får frågan om de ska kastrera den. Hundar under tio kilo i vuxenvikt utgör den klart största gruppen bland kastrerade hanar.

I ett litet land som Sverige riskerar kastrationen att utarma avelsbasen. Skk är starkt emot den typ av slentrianmässig kastrering av unga hundar som nu sprider sig i Sverige och de kastrationskampanjer som bedrivs av veterinärer.

Ur ett populationogenetiskt perspektiv är ökande kastrationssiffror problematiska. Sverige som hundland präglas av många små hundpopulationer. För flera av raserna är avelsbasen kritiskt liten redan idag; minskar den ytterligare kan detta på sikt hota rasernas överlevnad.

Det gäller inte minst de svenska raserna, där förlusten av ärftlig variation kan bli förödande.

Det är viktigt att kunna följa den dansk-svenska gårdshundens disposition för sjukdomar som testikelcancer, livmoderinfektion ortopediska lidanden mm. Om djuren är kastrerade vet man ju inte vad som skulle hänt med dessa djur och då kan man inte heller ge korrekta avelsrekommendationer.

Ingen quickfix!

För hundägaren själv- och för hunden – finns fördelar med att kastrera, men även nackdelar. Till fördelarna hör att beteendeproblem som har med översexualitet att göra, brukar minska när produktionen av könshormonerna upphör. Men det råder inte alltid bot på problematiska beteenden. Ett beteende som blivit en vana hos hunden kan bli mycket svåra att få bort – även om de från början orsakats av hormonerna.

Utan testosteron blir hunden mindre modig, och beror en aggression på att hunden är rädd riskerar problemen att bli värre efter en kastration, istället för tvärtom.

En hundägare som har starka skäl att kastrera sin hund måste självklart kunna göra det, säger Helena Skarp som är chef för SKKs avdelning för avel o hälsa.

SKK är inte ute efter att förbjuda kastrationer. Det vi vänder oss starkt emot är slentriankastreringarna, som görs utan behov och eftertanke.

Att ta bort hundens könshormoner påverkar även den fysiska hälsan – såväl positivt som negativt. En kastrerad tik slutar löpa och blir inte skendräktig. En fördel hos kastrerade tikar är att de inte kan få livmoderinflammation, en sjukdom som drabbar var fjärde intakt tik. Även risken för juvertumörer minskar. Kastrerade hanhundar kan inte få testikeltumörer, och risken för sjukdomar i prostatan minskar. Detsamma gäller sjukdomar kopplade till könshormoner, som tumörer i analområdet. Men ingreppet har även medicinska baksidor. Kastrerade hundar lider oftare av inkontinens än intakta hundar. Framförallt gäller detta tikar, men även hanhundar kan börja ”läcka”.

En förändrad, mjukare, även lockigare päls är också vanligt. Att kastrerade hundar tenderar till att bli överviktiga är en nackdel som man bör uppmärksamma.

En annan mindre känd nackdel är att kastrationer före tolv månaders ålder har satts i samband med vissa ortopediska lidanden. Det gäller framför allt storvuxna raser. En hund som kastrerats i ung ålder växer längre, vilket man tror kan resultera i ledpåverkan som felvinklingar och eventuellt en ökad risk för höftleds – och armbågsledsdysplasi och korsbandsskador.

Sveriges veterinärförbund antog i januari 2015 en ny norm gällande kastration på hund. I den råder man att veterinärerna ska informera om för – och nackdelar med ingreppet. Hundens ras, ålder och temperament beaktas, så att hundägaren kan fatta ett informerat beslut om hunden ska kastreras eller ej. Normen avråder från kastration av valpar yngre än fyra månader.

Uppfödarna har givetvis en viktig roll.

Ta upp kastration med valpköparna redan från början. Berätta lite kort om att kastration inte är någon ”mirakelmetod” som ersätter grundläggande uppfostran, liksom de för – och nackdelar som kastration av hanhund innebär.

I en ras med liten avelsbas kan man nämna att hunden kan vara viktig för rasens fortlevnad och uppmuntra valpköparen till att låna ut den för avel, om den visar sig bli ett lämpligt avelsdjur som vuxen – även om den ”bara” är tänkt som sällskap.

Kastration är diskvalificerande

Från och med januari 2017 får inte en kastrerad hanhund delta på utställning, lydnadstävlingar eller exteriörbeskrivning. Avsaknad av testiklar, oavsett orsak, är alltid ett diskvalificerande fel.

Källa Hundsport special. SKKs uppfödartidning nr 4 2015